

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М.І. ПИРОГОВА**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова методичної ради стоматологічного
факультету

Протокол засідання

№ 8 від « 26 » 03 2025 р.

Сергій ШУВАЛОВ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова екзаменаційної
комісії №4

« 27 » 03 2025 р.

Марія ШІНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

**№9 ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ТА ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ
ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ У ДІТЕЙ ОСП(К)І**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Стоматологія

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Стоматологія»

ФАКУЛЬТЕТ

Стоматологічний факультет

Вінниця - 2025

ДОДАТКИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ

1. Інструкція роботи студентів на станції (додаток 1)
2. Перелік практичних навичок на станції (додаток 2)
3. Алгоритми виконання практичних навичок (додаток 3)
4. Зразок завдання (додаток 4)
5. Нормативні документи (додаток 5)

Додаток 1

ІНСТРУКЦІЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА СТАНЦІЇ №9 «ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ТА ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ У ДІТЕЙ»

Здобувач вищої освіти (ВО) на станції з стандартизованим пацієнтом повинен:

- Привітатись, представитись, познайомитись із пацієнтом/його представниками.
- Встановити контакт із дитиною, задати відкриті запитання.
- Зібрати цілеспрямований анамнез - опитати скарги, провести деталізацію скарг, з чим пов'язує виникнення, як довго триває і т.д.
- Провести об'єктивне обстеження. Перед проведенням об'єктивного обстеження пацієнту потрібно пояснити мету процедури, провести обробку рук, запитати дозволу;
- Провести діалог із пацієнтом про можливий діагноз/стан та диференційний діагноз пояснити думку щодо можливого діагнозу, надати інформацію/роз'яснення щодо диференційного діагнозу.
- Призначити план обстеження пацієнта та оцінити результати отриманих даних.
- Сформулювати остаточний діагноз.
- Визначити тактику та лікування пацієнта.
- Виконати необхідні маніпуляції.
- Дочекатись сигналу про закінчення часу перебування на станції, покинути станцію та перейти на наступну.

ОЦІНЮЮТЬСЯ НАСТУПНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ: маніпуляція; діагностика; тактика і лікування.

Тривалість проходження станції 8 хв.

Здобувачу ВО на станції заборонено:

- спілкуватись з екзаменатором,
- використовувати навчальні та допоміжні матеріали,
- користуватися гаджетами,
- передавати, копіювати, та розповсюджувати будь-яку інформацію, яка стосується іспиту і не є загальнодоступною.

Примітка. При порушенні вище зазначених норм здобувачем ВО складання ним іспиту припиняється, оцінка за складання іспиту виставляється «не склав» (порушення правил академічної доброчесності).

МАТИ ІЗ СОБОЮ рукавички.

Додаток 2

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК НА СТАНЦІЇ

№	Діагноз	Маніпуляція	Діагностика	Лікування
1	Гострий поверхневий карієс	Препарування твердих тканин зуба	Вітальне профарбовування зуба	Пломбування сучасними матеріалами

2	Хронічний гіпертрофічний пульпіт	Зондування, пальпація, перкусія	ЕОД	Хірургічні методи лікування
3	Виразково-некротичний гінгівіт	Огляд, пальпація, забір матеріалу для дослідження	Бактеріологічне дослідження	Місцева та загальна антибактеріальна терапія
4	Гострий герпетичний стоматит	Огляд, пальпація, забір матеріалу з поверхні афт	Цитологічне дослідження	Противірусна терапія
5	Гострий псевдомембранозний кандидозний стоматит	Огляд, пальпація, забір матеріалу для дослідження	Бактеріологічне дослідження	Протигрибкова терапія
6	Загострення хронічного періодонтиту від моляра на нижній щелепі	Мандибулярна анестезія	Перкусія, рентгенологічне дослідження	Видалення причинного зуба
7	Гострий гнійний періостит від моляра на нижній щелепі	Торусальна анестезія	Перкусія, пальпація перехідної складки, рентгенологічне дослідження	Видалення причинного зуба, періостотомія
8	Вколочений вивих тимчасових резців на верхній щелепі	Інфраорбітальна анестезія	Пальпація перехідної складки, рентгенологічне дослідження	Видалення причинного зуба
9	Гострий періодонтит тимчасових молярів на верхній щелепі	Туберальна анестезія	Перкусія, пальпація перехідної складки, рентгенологічне дослідження	Видалення причинного зуба

10	Фізіологічна зміна тимчасового різця	Інфільтраційна анестезія	Рентгенологічне дослідження, пальпація	Видалення причинного зуба
11	Скученість зубів верхньої щелепи	Зняття діагностичних відбитків	Ортопантомографія, телерентгенографія, виміри діагностичних гіпсових моделей, побудування діаграми Хаулея Гербера Гербста, індекс Пона, індекс Тона	Застосування знімних ортодонтичних конструкцій з вінтом
12	Звуження верхньої щелепи в ділянці молярів	Зняття діагностичних відбитків	Ортопантомографія, телерентгенографія, виміри діагностичних гіпсових моделей, побудування діаграми Хаулея Гербера Гербста, індекс Пона, індекс Тона	Застосування знімних ортодонтичних конструкцій з вінтом
13	Скученість зубів нижньої щелепи	Зняття діагностичних відбитків	Ортопантомографія, телерентгенографія, виміри діагностичних гіпсових моделей, індекс Пона, індекс Тона	Застосування знімних ортодонтичних конструкцій
14	Дистальний прикус	Зняття діагностичних відбитків, підбір ложок	Телерентгенографія, рентгенографія, проба Ешлера Бітнера	Апаратурний метод
15	Вкорочення переднього відділу верхньої щелепи	Зняття діагностичних відбитків	Ортопантомографія, телерентгенографія, виміри діагностичних гіпсових моделей, індекс Коркхауза.	Застосування знімних ортодонтичних конструкцій

Додаток 3

АЛГОРИТМИ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

Здобувач ВО на станції з стандартизованим пацієнтом повинен:

- Привітатись, представитись, познайомитись із пацієнтом/його представниками.
- Встановити контакт із дитиною, задати відкриті запитання.
- Зібрати цілеспрямований анамнез - опитати скарги, провести деталізацію скарг, з чим пов'язує виникнення, як довго триває і т.д.
- Провести об'єктивне обстеження. Перед проведенням об'єктивного обстеження пацієнту потрібно пояснити мету процедури, провести обробку рук, запитати дозволу;
- Провести діалог із пацієнтом про можливий діагноз/стан та диференційний діагноз пояснити думку щодо можливого діагнозу, надати інформацію/роз'яснення щодо диференційного діагнозу.
- Призначити план обстеження пацієнта та оцінити результати отриманих даних.
- Сформулювати остаточний діагноз.
- Визначити тактику та лікування пацієнта.
- Виконати необхідні маніпуляції.
- Дочекатись сигналу про закінчення часу перебування на станції, покинути станцію та перейти на наступну.

ЗРАЗОК ЗАВДАНЬ

СТАНЦІЯ 9 «Особливості перебігу та лікування захворювань щелепно-лицевої ділянки у дітей»

Завдання 11. Виміряти ширину верхнього зубного ряду в ділянці премолярів.

Ви дитячий лікар-стоматолог в стоматологічній клініці. Ви одягнуті в медичний халат, шапочку, маску, рукавички. Згідно плану лікування на запланований прийом до Вас прибув пацієнт 10 років для проведення діагностики зубощелепної аномалії, постановки діагнозу та складання плану лікування. Скарги відсутні. На столику лікаря знаходиться фантом, стоматологічний діагностичний лоток.

Відповідь на завдання:

№	Схема відповідь включає
1.	Класифікації зубощелепних аномалій
2.	Способи підбору ложок для відбитку , матеріали і способи зняття зубного відбитку
3.	Які існують біометричні методи дослідження зубощелепних аномалій ?
4.	Як проводяться виміри зубів (індекс Тона)?
5.	Як проводяться виміри зубних рядів (індекс Пона)?

КОНТРОЛЬНИЙ ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ СТАНЦІЇ ОСП(К)І

№	Практичні навички	Кількість балів за навичку	Кількість балів здобувача
1.	Способи підбору ложок для відбитку , матеріали і способи зняття зубного відбитку.	3,0	
	- Спосіб підбору ложки- візуальний та з використанням стоматологічного циркуля . -Ложки – металеві або пластикові з перфорація і без перфорацій розмірами XS, S, M, L. - Матеріали-діагностичні,контрольні, робочі та допоміжні. альгінатна та силіконова. одноетапний та двоетапний;	3,0	
	-Спосіб підбору ложки- візуальний. Ложки – металеві або пластикові. Матеріали - альгінатна та силіконова (база з коригуючою масою). Способи зняття стоматологічного відбитку – одно та двоетапний.	2,7	
	Спосіб підбору ложки- візуальний. Ложки – стандартні Матеріали - альгінатна / силіконова. Індекс Тона - взаємозв'язок між сумою мезіодистальних розмірів верхніх різців до суми мезіодистальних розмірів нижніх різців.	2,4	
2.	Біометричні методи дослідження зубощелепних аномалій?	1,5	
	- Tonn , Pont ,Korkhaus ,метод З.І. Долгополової ,метод Нанса	1,5	
	- Tonn , Pont ,Korkhaus, метод Нанса	1,2	
	-Tonn, Pont, Korkhaus	0,9	

3	Як проводяться виміри зубів (індекс Тона)? Як проводяться виміри зубних рядів (індекс Пона)?	1,5	
	індекс Тона - взаємозв'язок між сумою мезіодистальних розмірів верхніх різців до суми мезіодистальних розмірів нижніх різців. SI – сума 4 верхніх різців в мезіодистальному напрямку. si - сума 4 нижніх різців в мезіодистальному напрямку. $I = si/SI$ Норма = 1,35 визначення дефіциту місця для верхніх різців Метод Пона –премолярного та молярного індексу. SI – сума 4 верхніх різців в мезіодистальному напрямку. si - сума 4 нижніх різців в мезіодистальному напрямку. премолярний індекс в/щ= $SI * 100/80$ премолярний індекс н/щ= $si * 100/80$ молярний індекс в/щ = $SI * 100/64$ молярний індекс н/щ= $si * 100/64$ Вимірюємо діагностичні моделі по точках.	1,5	
	Індекс Тона - взаємозв'язок між сумою мезіодистальних розмірів верхніх різців до суми мезіодистальних розмірів нижніх різців. $I = si/SI$ Норма = 1,35 визначення дефіциту місця для верхніх різців Метод Пона –премолярного та молярного індексу. SI – сума 4 верхніх різців в мезіодистальному напрямку. si - сума 4 нижніх різців в мезіодистальному напрямку. премолярний індекс в/щ= $SI * 100/80$ молярний індекс в/щ = SI Вимірюємо діагностичні моделі по точках.	1,2	
	індекс Тона - взаємозв'язок між сумою мезіодистальних розмірів верхніх різців до суми мезіодистальних розмірів нижніх різців. Метод Пона – визначення премолярного та молярного індексу для оцінки звуження зубних дуг на верхній та нижній щелепах.	0,9	
	Максимальна кількість балів за станцію	6,0	
	Сума балів, яку набрав студент		

Додаток 5
НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ (лише за останні 5 років)
на підставі яких створені клінічні кейси.
НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ (лише за останні 5 років)
на підставі яких створені клінічні кейси.

1. Порядок атестації здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 р. № 497;
2. Постанова Кабінету Міністрів України № 269 від 28.03.2023 року «Про внесення змін до Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я»»
3. Порядок, умови та строки розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів, затвердженого наказом МОЗ України від 19.02.2019 р. №419 із змінами, внесеними згідно з наказом МОЗ України №900 від 24.05.2024 р.;
4. Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузь знань 22 Охорона здоров'я, спеціальність 221 Стоматологія.

5. Положення про організацію освітнього процесу Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова від 28.06.2024.
6. Положення про організацію, порядок проведення та оцінювання об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» зі спеціальностей 222 «Медицина», 228 «Педіатрія», 221 «Стоматологія» та 227 «Терапія та реабілітація» у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова.
7. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології. Хоменко Л.О. Книга Плюс., 2021 р., 310 с.
8. Pharmacotherapy in Dentistry / V.M. Bobyriov, T.A. Petrova, G.Yu. Ostrovska, M.M. Ryabushko, A.A. Kapustianska. Vinnitsia, Nova Knyha, 2020, 376 p.
9. Pediatric dentistry / ed. by N. Kotsanos, H. Sarnat, K. Park. Cham : Springer International Publishing, 2022.
10. Stomatology in 2 books. Rozhko M.M.-2020.-792 p.
11. Кеннет М. Харгривз, Луис Г. Берман – Ендодонтія. Підручник. – 2022р. – 1040с.
12. Ашраф Ф. Фуад, Махмуд Торабінеджад, Шахрох Шабаханг – Ендодонтія: Принципи і практика. Підручник. – 2020р. – 496с.
13. Профілактика стоматологічних захворювань, Каськова Л.Ф. , Амосова Л.І., Кулай О.О., видавництво- Магнолія, 2022р.
14. Фармакотерапія в стоматології. Бобирьов В.М., Петрова Т. А., Островська Г.Ю. Нова книга, -2020р., 376 с.
15. Профілактика стоматологічних захворювань, Навчальний посібник, Смоляр Н.І., Гуменюк О.М., видавництво - Магнолія, 2021р.
16. Operative Dentistry. Endodontics: textbook: in 2 vol. Vol.1 / M. Yu. Antonenko, L.F. Sidelnikova, O.F. Nesyn et.al.; edited by A.V. Borisenko. – 2ed edition. Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2020. -384p.
17. Кеннет Ітон, Філіп Овер. Практична пародонтологія: пер.2-го англ. вид. / Кеннет Ітон, Філіп Овер; наук. ред. Анатолій Борисенко. – К. ВСВ «Медицина», 2023. – Х, 325с.
18. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Карамзою: 14-е видання: в 2-х томах/ Макл Г.Ньюман, Перрі Р.Клоккевольд, Сатіш Елангован та ін. /наук. ред. Анатолій Борисенко. – К. ВСВ «Медицина», 2024. – Х, 1280с.
19. Обстеження дітей із хірургічними захворюваннями щелепно-лицевої ділянки. Практичний посібник. Яковенко Л. Книга Плюс. 2022 р., 164 с.
20. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Карранзою: 14-е видання: в 2-х томах / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован та інші. «Медицина», 2025 р., 1543 с.
21. Харьков Л.В., Яковенко Л.М., Чехова І.І. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: підручник (ВНЗ III-IV р.а.). 2-ге видання, довшене. «Медицина», 2022 р., 496 с.
22. Pediatric Oral and Maxillofacial Surgery: textbook / L.V. Kharkov, L.M. Yakovenko, N.V. Kiselyova. -2nd edition. -2020. 104 p.
23. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: підручник / Л.М. Яковенко, В.Г. Черкасов, І.І. Чехова та ін. — 2-е видання.-2022.-496с. : іл.
24. Щелепно-лицева хірургія: підручник / О.О. Тимофєєв. — 3-є видання.-2022.-792с. : іл.
25. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія .-Том 1.-О.О. Тимофєєв.-2024.-348с. : іл.
26. Гутор Н. С. Практичні навички з хірургічної стоматології : посібник / Н. С. Гутор ;Укр. центр наук. мед. інформації та патент.-ліценз. роботи МОЗ України. – Тернопіль :Укрмедкн., 2024. – 236 с. : іл.
27. Acute and Chronic Maxillofacial Lymphadenitis in Children (Гострий та хронічний щелепно-лицевий лімфаденіт у дітей). Ткаченко П.І., Білоконь С.О., Лохматова Н.М. Магнолія., 2022 р., 124 с.
28. Малик С.В. Хірургія для стоматологічних факультетів. -Нова книга.-2020. -440 с.

29. Якимець А.В., Скрипник І.Л., Лепорський Д.В. Цифрові та клінічні протоколи використання ортодонтичних елайнерів. PublishPro, Київ. 2022 р.
30. Fastovets, O. O., & Sergienko, O. I. (2023). Результати клініко-функціонального дослідження хворих із частковими дефектами зубних рядів, ускладнених зубощелепними деформаціями, що потребують ортодонтичного лікування на етапі підготовки до зубного протезування [Results of clinical and functional study of patients with partial defects of dental arches complicated by dentofacial deformities requiring orthodontic treatment in the preparation for dental prosthetics]. Вісник стоматології – Bulletin of Dentistry, 122(1), 153-159.
31. Maes, M. (2022). Precision nomothetic medicine in depression research: a new depression model, and new endophenotype classes and pathway phenotypes, and a digital self. Journal of personalized medicine, 12(3), 403.
32. Petrenko, O. M. (2021). Роль сучасних методів образної діагностики у визначенні функціональних порушень жувально-мімічної системи при дистальному прикусі у дітей [The Role of Modern Imaging Diagnostic Methods in Determining Functional Disorders of the Masticatory-Mimetic System in Children with Distal Bite]. Рентгенологія та радіологія – Radiology and Radiography, 4(2), 112-120.
33. Yarova, S. P., Turchenko, S. O., Yarov, Yu. Iu., & Komlev, A. A. (2023). Статична та динамічна оклюзія: колективна монографія [Static and dynamic occlusion: collective monograph]. Publishing house “European Scientific Platform”.
34. Temporary Anchorage Devices in Clinical Orthodontics (2020) by Jae Hyun Park (Editor) 756.